DINSHUNOSLIK FANIGA KIRISH

Muallif:Abdurashidova Sabina

Toshkent Kimyo Xalqaro Unversiteti Namangan filyali talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada dinshunoslik fanining predmeti, maqsadi va vazifalari, shuningdek, dinning jamiyat hayotidagi o‘rni va ahamiyati ilmiy jihatdan yoritib berilgan. Dinshunoslik fanining boshqa ijtimoiy-gumanitar fanlar bilan aloqasi hamda hozirgi globallashuv sharoitida diniy bag‘rikenglikni shakllantirishdagi roli tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: din, dinshunoslik, e’tiqod, jamiyat, ma’naviyat, diniy bag‘rikenglik, madaniyat, ijtimoiy hayot.

Kirish

Din qadim zamonlardan buyon insoniyat hayotining ajralmas qismi bo‘lib kelgan ijtimoiy hodisalardan biridir. Insoniyat o‘zining yashash mazmunini anglash, borliq sirlarini tushunish hamda hayotdagi turli muammolarga yechim topish jarayonida diniy e’tiqodlarga murojaat qilgan. Din jamiyatning ma’naviy hayotiga kuchli ta’sir ko‘rsatib, kishilarning dunyoqarashi, axloqiy qadriyatlari va turmush tarzining shakllanishida muhim o‘rin egallaydi.

Bugungi kunda din nafaqat shaxsiy e’tiqod shakli, balki jamiyat hayotining muhim tarkibiy qismi sifatida ham namoyon bo‘lmoqda. Shu sababli dinni ilmiy asosda o‘rganish zarurati yuzaga kelgan. Dinshunoslik fani aynan dinning kelib chiqishi, rivojlanish bosqichlari, tuzilishi va jamiyatdagi funksiyalarini ilmiy jihatdan o‘rganishga xizmat qiladi.

Asosiy qism

Dinshunoslik — dinning mohiyati, kelib chiqishi va rivojlanish qonuniyatlarini o‘rganuvchi mustaqil ilmiy fan hisoblanadi. Ushbu fan turli dinlarning tarixiy shakllanishi, aqidaviy ta’limotlari, marosimlari hamda insoniyat madaniyatiga ko‘rsatgan ta’sirini ilmiy nuqtai nazardan tahlil qiladi.

Dinshunoslik fanining asosiy predmeti dinning ijtimoiy hodisa sifatidagi umumiy qonuniyatlarini o‘rganishdan iboratdir. U diniy e’tiqodlarning paydo bo‘lish sabablari, rivojlanish bosqichlari hamda jamiyat hayotidagi o‘rnini ilmiy asosda tadqiq etadi. Dinshunoslik dinni murakkab ijtimoiy tizim sifatida ko‘rib chiqib, uning jamiyatdagi turli funksiyalarini aniqlashga yordam beradi.

Mazkur fan oldiga quyidagi vazifalarni qo‘yadi:

dinlarning kelib chiqish sabablarini o‘rganish;

jahon dinlarining tarixiy rivojlanish bosqichlarini tahlil qilish;

diniy ta’limotlarning mazmun-mohiyatini ochib berish;

dinning jamiyat hayotidagi o‘rni va ahamiyatini aniqlash;

jamiyatda diniy bag‘rikenglik va madaniyatlararo muloqotni rivojlantirish.

Dinshunoslik boshqa ijtimoiy-gumanitar fanlar bilan ham uzviy bog‘liqdir. Jumladan, falsafa dinning mohiyatini tushuntirishga yordam bersa, tarix uning shakllanish bosqichlarini o‘rganadi. Sotsiologiya dinning jamiyatdagi ijtimoiy funksiyalarini tahlil etsa, psixologiya inson ruhiyatida diniy e’tiqodning tutgan o‘rnini o‘rganadi. Shu tariqa dinshunoslik turli fanlar bilan o‘zaro aloqada rivojlanib boradi.

Hozirgi globallashuv sharoitida turli din va madaniyat vakillari o‘rtasidagi o‘zaro hurmat va bag‘rikenglikni mustahkamlash muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bu borada dinshunoslik fani jamiyatda diniy savodxonlikni oshirish, turli e’tiqodlarga nisbatan hurmat ruhini shakllantirish hamda ijtimoiy barqarorlikni ta’minlashda muhim o‘rin tutadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, dinshunoslik fani dinning jamiyat hayotidagi o‘rni va ahamiyatini ilmiy asosda o‘rganishga xizmat qiladi. Ushbu fan orqali insoniyat tarixida shakllangan turli diniy qarashlar, urf-odatlar va qadriyatlar haqida xolis bilimga ega bo‘lish mumkin. Dinshunoslik jamiyatda ma’naviy barqarorlikni ta’minlash, diniy bag‘rikenglikni rivojlantirish hamda turli madaniyatlar o‘rtasidagi o‘zaro tushunishni mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

Dinshunoslik asoslari. – Toshkent, 2020.

Falsafa: Oliy o‘quv yurtlari uchun darslik. – Toshkent, 2019.

Jahon dinlari tarixi. – Toshkent, 2018.

Ijtimoiy fanlar asoslari. – Toshkent, 2021.

Dinshunoslikka kirish. – TNajmiddinov J., Karimov J., Turdiyeva D.. Dinshunoslik. Qomusiy lug‘at. Imom Buxoriy xalqaro markazi nashriyoti, 2017 — 480-bet. ISBN 978-9943-5105-3-1.oshkent, 2017.